

Klasa: 344-01/09-01/1078
Urbroj: 367-11-09-01
Zagreb, 17. srpnja 2009. godine

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 3. i članka 56. stavka 2. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08), u postupku analize tržišta završavanja (terminacije) poziva u vlastitu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu i određivanja operatora sa značajnom tržišnom snagom te određivanja regulatornih obveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom, Vijeće Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije je na sjednici održanoj dana 17. srpnja 2009. godine donijelo sljedeću

ODLUKU

- I. Trgovačka društva T-Mobile Hrvatska d.o.o., Ulica grada Vukovara 23, Zagreb, Vipnet d.o.o., Vrtni put 1, Zagreb, te Tele2 d.o.o., Ulica grada Vukovara 269D, Zagreb određuju se operatorima sa značajnom tržišnom snagom na tržištu završavanja (terminacije) poziva u vlastitu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu.
- II. Trgovačkim društvima T-Mobile Hrvatska d.o.o., Ulica grada Vukovara 23, Zagreb i Vipnet d.o.o., Vrtni put 1, Zagreb određuju se sljedeće regulatorne obveze: obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže, obveza nediskriminacije, obveza transparentnosti uz obvezu objave standardne ponude međupovezivanja, obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva.
- III. Trgovačkom društvu Tele2 d.o.o., Ulica grada Vukovara 269D, Zagreb određuju se sljedeće regulatorne obveze: obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže, obveza nediskriminacije, obveza transparentnosti uz obvezu objave minimalne ponude uvjeta međupovezivanja i obveza nadzora cijena.
- IV. Način, uvjeti i rokovi provođenja regulatornih obveza iz točke II. i točke III. ove odluke propisani su dokumentom Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije „*Analiza tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu*“ koji je u cijelosti sastavni dio ove odluke, a trgovačka društva iz točke I. ove odluke obvezna su u potpunosti izvršavati sve regulatorne obveze.
- V. Standardne ponude pristupa mreži i međusobnog povezivanja trgovačkog društva T-Mobile Hrvatska d.o.o. i trgovačkog društva Vipnet d.o.o. ostaju na snazi do dana objave novih standardnih ponuda međupovezivanja u skladu s uvjetima iz dokumenta „*Analiza tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu*“ i primjenjuje se u svim dijelovima osim u dijelu koji se odnosi na regulaciju usluge pristupa i započinjanja (originacije) poziva i usluge završavanja (terminacije) SMS poruka.
- VI. Trgovačka društva iz točke II. ove odluke obvezna su najkasnije do dana 01. listopada 2009. godine objaviti standardne ponude međupovezivanja u skladu s uvjetima iz dokumenta iz točke IV. ove odluke.
- VII. Ova odluka objavit će se u „Narodnim novinama“ i na internetskim stranicama Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije.

Obrazloženje

U skladu s čl. 52. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, dalje u tekstu: ZEK), Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: HAKOM) provela je po službenoj dužnosti postupak analize tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu. Naime, Vijeće HAKOM-a je u skladu s čl. 53. st. 1. ZEK-a, odlukom od 09. srpnja 2008.g., (klasa: UP/I-344-01/08-01/1582, ur.broj: 376-11-08-01) utvrdilo mjerodavna tržišta podložna prethodnoj regulaciji, između ostalog i tržište završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu (tržište broj 7. iz Aneksa Preporuke Europske komisije o mjerodavnim tržištima podložnima prethodnoj regulaciji). Isto tako, Vijeće HAKOM-a je odlukom od 09. srpnja 2008.g., (klasa: UP/I-344-01/08-01/1584, ur. broj: 376-11-08-01) odredilo operatorima obvezu dostave svih potrebnih podataka za određivanje i analizu navedenog tržišta.

HAKOM je kreirao jedinstveni upitnik za operatore koji pružaju elektroničke komunikacijske usluge u pokretnim mrežama koji se sastoji od tri djela. Prvi se dio odnosi na veleprodajnu razinu usluga započinjanja (originacije) poziva i SMS poruka, drugi dio se odnosi na veleprodajnu razinu usluga završavanja (terminacije) poziva i SMS poruka, a treći dio se odnosi na maloprodajno tržište u pokretnim mrežama. Podaci traženi u navedenom upitniku odnose se na vremensko razdoblje koje obuhvaća drugo polugodište 2005. godine, cijelu 2006. i 2007. godinu te prvo polugodište 2008. godine. Nakon zaprimanja i analize dostavljenih podataka, uzimajući u obzir važnost i značaj pokrenutog postupka, a u svrhu otklanjanja mogućih nejasnoća vezanih uz dostavljene podatke, HAKOM je dopisom od dana 15. studenog 2008.g. od određenih operatora zatražio dodatna pojašnjenja i/ili podatke koji nisu dostavljeni, a koji su potrebni za daljnju analizu mjerodavnog tržišta te naveo rok do dana 28. studenog 2008.g. za dostavu dodatnih podataka. HAKOM je dana 28. studenog 2008.g. zaprimio dodatne podatke i/ili pojašnjenja od strane prethodno navedenih operatora, koji pružaju usluge u pokretnim mrežama, te je analiza nastavljena.

HAKOM je tijekom analize tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu došao do zaključka da tržište završavanja (terminacije) SMS poruka u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu, koja je trenutno predmet regulacije, nije sastavni dio navedenog tržišta iz čega proizlazi da HAKOM, u svrhu kvalitetnog provođenja postupaka iz čl. 53. st. 2. ZEK-a, odnosno kako bi se moglo utvrditi jesu li na navedenom tržištu istodobno zadovoljena sva tri mjerila, a kojima se utvrđuje je li određeno tržište podložno prethodnoj regulaciji, mora prikupiti sve potrebne podatke za utvrđivanje mjerodavnog tržišta. Temeljem navedenog, Vijeće HAKOM-a je na sjednici održanoj dana 26. siječnja 2009.g. donijelo odluku (klasa: UP/I-344-01/08-01/1583; ur. broj: 376-11-08-01) kojom se određuju operatori koji su obvezni dostaviti sve potrebne podatke za utvrđivanje tržišta završavanja (terminacije) SMS poruka u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu.

HAKOM je sve potrebne podatke za analizu tržišta završavanja (terminacije) SMS poruka u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu odnosno za provedbu testa tri mjerila prikupila upitnikom koji su operatori HAKOM-u dostavili dana 19. rujna 2008.g. Temeljem navedenog, operatori T-Mobile, Vipnet i Tele2 nisu trebali dostaviti dodatne podatke na temelju odluke od dana 26. siječnja 2009.g. HAKOM je dana 24. veljače 2009.g. zaprimio očitovanje T-Mobile-a vezano uz utvrđivanje tržišta završavanja (terminacije) SMS poruka u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu. U navedenom očitovanju T-Mobile je ponovno dostavio podatke o broju i приходima završavanja (terminacije) SMS poruka kao i veleprodajnu cijenu završavanja (terminacije) SMS poruka.

Budući da je mjerodavno tržište završavanja (terminacije) poziva sastavni dio Preporuke Europske komisije, podložno je prethodnoj regulaciji bez provođenja testa tri mjerila.

Cilj postupka analize tržišta koji se sastoji od određivanja mjerodavnog tržišta i procjene postojanja jednog ili više operatora sa značajnom tržišnom snagom na tom tržištu te određivanja regulatornih obveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom, je utvrditi

ograničenja odnosno zapreke s kojima se na tržištu suočavaju operatori elektroničkih komunikacijskih mreža.

U skladu s čl. 22. st. 1. ZEK-a, HAKOM je na temelju analize mjerila potrebnih za procjenu operatora sa značajnom tržišnom snagom iz čl. 55. st. 3. ZEK-a, dana 26. veljače 2009.g., a temeljem čl. 56. st. 4. ZEK-a, na javnu raspravu stavio prijedlog odluke iz čl. 56. st. 2. ZEK-a o određivanju operatora sa značajnom tržišnom snagom na tržištu završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu i regulatornim obvezama operatora sa značajnom tržišnom snagom u skladu s preprekama koje se mogu pojaviti na ovom tržištu kao i na pripadajućem maloprodajnom tržištu na koje operator sa značajnom tržišnom snagom može prenijeti svoju značajnu tržišnu snagu, zajedno s dokumentom „*Analiza tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu*“ (dalje u tekstu: dokument).

Sukladno čl. 22. st. 2. ZEK-a postupak javne rasprave na analizu tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu trajao je od 02. ožujka 2009.g. do 20. travnja 2009.g., a proveden je s ciljem da se svim zainteresiranim stranama omogući iznijeti svoja mišljenja, primjedbe i prijedloge na predložene dokumente. Tijekom javne rasprave HAKOM je zaprimio komentare sljedećih društava koji djeluju na navedenom mjerodavnom tržištu: T-Mobile Hrvatska d.o.o. Vipnet d.o.o., Tele2 d.o.o i Optima telekom d.o.o.

HAKOM je u provedbi postupka analize ovog mjerodavnog tržišta vodio osobito računa o primjeni mjerodavne Preporuke Europske komisije o mjerodavnim tržištima podložnima prethodnoj (*ex ante*) regulaciji i mjerodavnih Smjernica Europske komisije o analizi tržišta i utvrđivanju značajne tržišne snage sukladno zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge, u skladu s čl. 52. st. 4. ZEK-a.

U postupku određivanja mjerodavnog tržišta, temeljem čl. 54. st. 3. ZEK-a Vijeće HAKOM-a je odredilo dimenziju usluga i zemljopisnu dimenziju mjerodavnog tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu, što je detaljno obrazloženo u poglavlju 5. dokumenta. Na temelju toga je mjerodavno tržište završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu određeno zasebno za svakog operatora, odnosno obuhvaća uslugu završavanja (terminacije) poziva u vlastitoj pokretnoj javnoj komunikacijskoj mreži svakog od sljedećih operatora: T-Mobile Hrvatska d.o.o. Vipnet d.o.o. i Tele2 d.o.o. Prethodno navedena tržišta uključuju završavanje (terminaciju) poziva u pokretnim mrežama neovisno je li poziv završio na mobilnom uređaju koji podržava 2G ili 3G tehnologiju. Također, HAKOM je odredio da je mjerodavno tržište u zemljopisnoj dimenziji za završavanje (terminaciju) poziva koju nude operatori T-Mobile Hrvatska d.o.o. Vipnet d.o.o. i Tele2 d.o.o. nacionalni teritorij Republike Hrvatske.

Vijeće HAKOM-a je na temelju provedene javne rasprave i nakon analize svih pristiglih komentara, prijedloga i mišljenja, a uzevši u obzir način na koji je određeno mjerodavno tržište, utvrdilo da su trgovačka društva: T-Mobile Hrvatska d.o.o. Vipnet d.o.o. i Tele2 d.o.o. operatori sa značajnom tržišnom snagom na tržištu završavanja (terminacije) poziva u vlastitu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu te je slijedom navedenog, odlučeno kao u točki I. ove odluke. Detaljno obrazloženje primijenjenih mjerila temeljem kojih je utvrđeno postojanje nedostatnog tržišnog natjecanja i temeljem kojih su određeni operatori sa značajnom tržišnom snagom, nalazi se u poglavlju 8. dokumenta.

Temeljem čl. 56. st. 2. i 3. ZEK-a, a zbog postojećih i mogućih prepreka razvoju tržišnog natjecanja koje se u odsustvu regulacije mogu pojaviti na ovom mjerodavnom tržištu i na pripadajućem maloprodajnom tržištu na koje operator sa značajnom tržišnom snagom može prenijeti svoju značajnu tržišnu snagu, Vijeće HAKOM-a je odredilo regulatorne obveze svim operatorima sa značajnom tržišnom snagom, i to na način da je posebno odredilo regulatorne obveze trgovačkim društvima T-Mobile Hrvatska d.o.o. (dalje u tekstu: T-Mobile) i Vipnet d.o.o., (dalje u tekstu: Vipnet) a posebno trgovačkom društvu Tele2 d.o.o. (dalje u tekstu:

Tele2) a kako je detaljno obrazloženo u poglavljima 9. i 10. dokumenta koji je u cijelosti sastavni dio odluke.

Vijeće HAKOM-a je T-Mobile-u i Vipnet-u odredilo sljedeće regulatorne obveze: obvezu pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže; obvezu nediskriminacije; obvezu transparentnosti uz obvezu objave standardne ponude uvjeta međupovezivanja te obvezu nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva, te je odlučeno kao u točki II. ove odluke. Operatoru Tele2 Vijeće HAKOM-a je odredilo sljedeće regulatorne obveze: obvezu pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže; obvezu nediskriminacije; obvezu transparentnosti uz obvezu objave minimalne ponude uvjeta međupovezivanja; te obvezu nadzora cijena, kako je određeno u točki III. ove odluke.

Trgovačka društva koja su određena operatorima sa značajnom tržišnom obvezna su izvršavati sve regulatorne obveze na način, pod uvjetima i u rokovima kako je to propisano u dokumentu. Slijedom navedenog, Vijeće HAKOM-a odlučilo je kao u točki IV. ove odluke.

Sukladno čl. 54. st. 5. ZEK-a, HAKOM je zatražio mišljenje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja. Mišljenje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja o načinu na koji je HAKOM odredio mjerodavno tržište i utvrdio operatore sa značajnom tržišnom snagom na tom tržištu sačinjava prilog A dokumenta i njegov je sastavni dio. Tijekom javne rasprave, provedene u razdoblju od 02. ožujka 2009. do 20. travnja 2009.g., HAKOM je na objavljeni dokument zaprimio mišljenja, primjedbe i prijedloge sudionika javne rasprave. Odgovori HAKOM koji sadrže detaljnu stručnu obradu navedenih komentara, prijedloga i mišljenja, kao i razloge i pojašnjenja prihvaćanja odnosno neprihvaćanja istih, sadržani su u prilogu B dokumenta koji je njegov sastavni dio. Također, razlozi izmjena prvobitno predloženih načina provođenja regulatornih obveza, obrazloženi su u samom tekstu dokumenta. Dokument sadrži detaljno obrazloženje predmeta i tijeka postupka, utvrđenih činjenica, pravnih propisa i razloga koji su bili odlučni pri donošenju svih elemenata ove odluke.

Radi kontinuiteta i pravne sigurnosti sudionika tržišta elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, Vijeće HAKOM-a odredilo je da je T-Mobile-ova i Vipnet-ova standardna ponuda pristupa mreži i međusobnog povezivanja ostaje na snazi do dana objave nove standardne ponude međupovezivanja na način određen dokumentom i primjenjuje se u svim dijelovima osim u dijelu koji se odnosi na regulaciju usluge pristupa i započinjanja (originacije) poziva i usluge završavanja (terminacije) SMS poruka. Naime, nakon provedenog testa tri mjerila u skladu s čl. 53. st. 2. ZEK-a, Vijeće HAKOM-a je na temelju postupka analize tri mjerila zaključilo da *tržište pristupa i započinjanja (originacije) poziva iz pokretnih javnih komunikacijskih mreža i tržište završavanja (terminacije) SMS poruka u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu* kao mjerodavna tržišta, nisu podložna prethodnoj regulaciji budući da na istima nisu istodobno zadovoljena sva tri mjerila iz čl. 53. st. 2. ZEK-a. Također, navedena tržišta niti nisu dio mjerodavne Preporuke Europske komisije o mjerodavnim tržištima podložnima prethodnoj regulaciji.

Iz navedenih razloga je Vijeće HAKOM-a odlukama od 17. srpnja 2009., (klasa:344-01/09-01/1076, ur.broj:376-11-09-1 i klasa:344-01/09-01/1077, ur.broj:376-11-09-1) ukinulo regulatorne obveze na navedenim tržištima. Slijedom navedenog, Vijeće HAKOM-a je odlučilo kao u točki V. odluke.

Isto tako, T-Mobile i Vipnet su obvezni najkasnije do 01. listopada 2009. godine objaviti standardnu ponudu međupovezivanja u skladu s uvjetima koji su određeni u dokumentu „*Analiza tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu*“, te je odlučeno kao u točki VI. odluke.

U skladu s čl. 14. st. 4. ZEK-a, ova odluka će biti objavljena u „Narodnim novinama“ i na internetskim stranicama HAKOM-a, te je odlučeno kao u točki VII. ove odluke.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove odluke žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka ove odluke.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Gašper Gačina, dipl. ing. el

Dostaviti:

- T-Mobile Hrvatska d.o.o. ,Ulica grada Vukovara 23, 10000 Zagreb – osobnom dostavom
- VIPnet d.o.o., Vrtni put 1, 10000 Zagreb – osobnom dostavom
- Tele2 d.o.o. Ulica grada Vukovara 269D, 10000 Zagreb – osobnom dostavom
- spis